

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)  
της 22ας Μαΐου 2000 \*

Στην υπόθεση T-103/99,

**Associazione delle cantine sociali venete**, που εδρεύει στην Πάδοβα (Ιταλία), εκπροσωπούμενη από τους I. Cacciavillani, δικηγόρο Βενετίας, και A. Cimino, δικηγόρο Πάδοβας, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο του A. Lorang, 51, rue Albert 1<sup>er</sup>,

προσφεύγουσα,

κατά

**Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή**, εκπροσωπούμενου από τον G. Grill, κύριου διοικητικού υπαλλήλου στη Γραμματεία του Διαμεσολαβητή, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τη Γενική Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Kirchberg,

και

**Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**, εκπροσωπούμενου από τους H. Krück και A. Caiola, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τη Γενική Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Kirchberg,

καθών,

\* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

που έχει ως αντικείμενο να διαπιστωθεί ότι ο Διαμεσολαβητής και, στο μέτρο που επιβάλλεται, το Κοινοβούλιο παρέλειψαν παρ'όμως να διαπιστώσουν μια περίπτωση κακής διοικήσεως στο πλαίσιο της δράσεως της Επιτροπής,

**ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ**  
(πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους B. Vesterdorf, Πρόεδρο, M. Βηλαρά, και N. Forwood, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

εκδίδει την ακόλουθη

**Διάταξη**

**Νομικό πλαίσιο**

- 1 Το άρθρο 138 Ε της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 195 ΕΚ) προβλέπει:

«1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ορίζει Διαμεσολαβητή, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να παραλαμβάνει τις καταγγελίες όλων των πολιτών της Ένωσης ή των

φυσικών ή νομικών προσώπων που κατοικούν ή έχουν την καταστατική τους έδρα σε κράτος μέλος, σχετικά με περιπτώσεις κακής διοίκησης στα πλαίσια της δράσης των κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών, με εξαίρεση το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών τους καθηκόντων.

Στα πλαίσια των καθηκόντων του, ο Διαμεσολαβητής διεξάγει τις έρευνες που κρίνει δικαιολογημένες είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει των καταγγελιών που του έχουν υποβληθεί απευθείας ή μέσω μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκτός εάν για τα καταγγελλόμενα γεγονότα έχει ή είχε κινηθεί δικαστική διαδικασία. Εάν ο Διαμεσολαβητής διαπιστώσει περίπτωση κακής διοίκησης, υποβάλλει το θέμα στο οικείο όργανο, το οποίο διαθέτει προθεσμία τριών μηνών για να εκθέσει τη γνώμη του στο διαμεσολαβητή. Ο Διαμεσολαβητής διαβιβάζει εν συνεχεία έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και προς το οικείο όργανο. Ο καταγγέλλων ενημερώνεται για το αποτέλεσμα των ερευνών αυτών.

Ο Διαμεσολαβητής συντάσσει ετήσια έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα των ερευνών του.

2. Ο Διαμεσολαβητής διορίζεται μετά από κάθε εκλογή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου. Η θητεία του δύναται να ανανεωθεί.

Το Δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει το Διαμεσολαβητή από τα καθήκοντά του αιτήσει του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εάν παύσει να πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άσκηση των καθηκόντων του ή εάν διαπράξει βαρύ παράπτωμα.

3. Ο Διαμεσολαβητής ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, δεν ζητά ούτε δέχεται υποδείξεις από κανένα οργανισμό. Ο Διαμεσολαβητής δεν μπορεί, κατά τη διάρκεια των καθηκόντων του, να ασκεί καμία άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη.
4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από γνώμη της Επιτροπής και με την έγκριση του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, προσδιορίζει το καθεστώς και τους γενικούς όρους της άσκησης των καθηκόντων του Διαμεσολαβητή.»
- 2 Στις 9 Μαρτίου 1994, το Κοινοβούλιο εξέδωσε, σύμφωνα με το άρθρο 138 Ε, παράγραφος 4, της Συνθήκης, την απόφαση 94/262/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ, σχετικά με το καθεστώς και τους γενικούς όρους ασκήσεως των καθηκόντων του Διαμεσολαβητή (ΕΕ L 113, σ. 15).
- 3 Κατά το άρθρο 14 της απόφασης 94/262, ο Διαμεσολαβητής είναι εξουσιοδοτημένος να θεσπίζει τις εκτελεστικές διατάξεις της απόφασης αυτής.
- 4 Από την ετήσια έκθεση που συνέταξε ο Διαμεσολαβητής για το 1997 (ΕΕ 1998, C 380, σ. 1), προκύπτει ότι εξέδωσε, στις 16 Οκτωβρίου 1997 και σύμφωνα με το άρθρο 14 της απόφασης 94/262, ορισμένες εκτελεστικές διατάξεις που άρχισαν να ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 1998. Το κείμενο των διατάξεων αυτών δημοσιεύθηκε, σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ενώσεως, στη σελίδα του Διαμεσολαβητή στο Διαδίκτυο.

- 5 Έτσι, η διαδικασία εξέτασης της καταγγελίας που απευθύνεται στον Διαμεσολαβητή διέπεται από το άρθρο 138 Ε της Συνθήκης, την απόφαση 94/262 και τις εκτελεστικές διατάξεις της αποφάσεως αυτής. Από το σύνολο των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι, εάν ο Διαμεσολαβητής διαπιστώσει περίπτωση κακής διοικήσεως στο πλαίσιο της δράσεως ενός οργάνου, συνεργάζεται στο μέτρο του δυνατού με το όργανο αυτό προκειμένου να εξευρευθεί συμβιβαστική λύση προκειμένου να αντιμετωπιστεί η διαπιστωθείσα δυσλειτουργία και να ικανοποιηθεί ο πολίτης. Εάν εξευρευθεί λύση, ο Διαμεσολαβητής θέτει την υπόθεση στο αρχείο με αιτιολογημένη «απόφαση» και ενημερώνει τον πολίτη και το όργανο που ενδιαφέρονται (στο εξής: ενδιαφερόμενα μέρη).
- 6 Αντιθέτως, ο Διαμεσολαβητής φρονεί ότι δεν είναι δυνατό να εξευρευθεί συμβιβαστική λύση ή ότι η αναζήτηση συμβιβαστικής λύσεως δεν καρποφόρησε, θέτει την υπόθεση στο αρχείο με αιτιολογημένη «απόφαση», η οποία είναι δυνατό να περιέχει κριτικά σχόλια, ή συντάσσει έκθεση που περιλαμβάνει σχέδιο των συστάσεών του. Ο Διαμεσολαβητής διατυπώνει σχόλια ιδίως εάν φρονεί ότι το ενδιαφερόμενο όργανο δεν είναι πλέον σε θέση να αντιμετωπίσει την περίπτωση κακής διοικήσεως που διαπιστώθηκε και ότι η περίπτωση αυτή δεν έχει γενικότερες συνέπειες. Στην αντίθετη περίπτωση, συντάσσει έκθεση που περιλαμβάνει σχέδιο των συστάσεών του προς το ενδιαφερόμενο όργανο (βλ. άρθρα 7, παράγραφος 1, και 8, παράγραφος 1, των εκτελεστικών διατάξεων).
- 7 Ο Διαμεσολαβητής αποστέλλει αντίγραφο της εκθέσεως αυτής και του σχεδίου των συστάσεών του που περιέχονται σε αυτήν στα ενδιαφερόμενα μέρη. Το ενδιαφερόμενο όργανο οφείλει, εντός τριών μηνών, να αποστείλει στον Διαμεσολαβητή εμπειριστατωμένη γνώμη με την οποία είναι δυνατό να γίνεται αποδεκτή η εν λόγω έκθεση και, ενδεχομένως, να απαριθμούνται τα ληφθέντα μέτρα προς εφαρμογή των συστάσεων της εκθέσεως αυτής. Αν ο Διαμεσολαβητής δεν θεωρεί ικανοποιητική την εμπειριστατωμένη γνώμη, συντάσσει προς ενημέρωση του Κοινοβουλίου ειδική έκθεση επί της εν λόγω περιπτώσεως κακής διοικήσεως, η οποία είναι δυνατό να περιέχει συστάσεις. Αντίγραφο της εκθέσεως αυτής αποστέλλεται και στα ενδιαφερόμενα μέρη.

## Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

- 8 Η Associazione delle cantine sociali venete είναι ένωση του ιταλικού δικαίου, στην οποία μετέχουν αμπελοοινικές εταιρίες και συνεταιρισμοί, και έχει ως σκοπό, μεταξύ άλλων, την προαγωγή και προάσπιση των συμφερόντων των μελών της.
- 9 Στις 3 Ιουνίου 1997, η προσφεύγουσα υπέβαλε καταγγελία στον Διαμεσολαβητή κατόπιν της αρνήσεως της Επιτροπής να της επιτρέψει την πρόσβαση, δυνάμει της αποφάσεώς της 94/90/ΕΚΑΧ/ΕΚ/Ευρατόμ, της 8ης Φεβρουαρίου 1994, περί της προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής (ΕΕ L 46, σ. 58), σε ορισμένα έγγραφα που αφορούσαν κανονιστική ρύθμιση που καθόρισε, για κάθε κράτος μέλος και βάσει της περιόδου 1993/1994, τις ποσότητες επιτραπέζιου οίνου που έπρεπε να αποσταχθούν υποχρεωτικώς.
- 10 Στις 25 Ιουλίου 1997, ο Διαμεσολαβητής απέστειλε την καταγγελία της προσφεύγουσας στην Επιτροπή η οποία εξέδωσε γνώμη στις 24 Σεπτεμβρίου 1997.
- 11 Στις 2 Δεκεμβρίου 1997, η προσφεύγουσα απηύθυνε στον Διαμεσολαβητή τις παρατηρήσεις της επί της γνώμης αυτής.
- 12 Στις 15 Δεκεμβρίου 1998, η προσφεύγουσα κάλεσε, σύμφωνα με το άρθρο 175 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 232 ΕΚ), τον Διαμεσολαβητή να λάβει θέση επί της καταγγελίας της. .

- 13 Δεδομένου ότι δεν έλαβε απάντηση εντός της δέμηνης προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 175 της Συνθήκης, η προσφεύγουσα άσκησε, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 27 Απριλίου 1999, την υπό κρίση προσφυγή.
- 14 Με δικόγραφο που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 17 Ιουνίου 1999, το Κοινοβούλιο πρότεινε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 114 του Κανονισμού Διαδικασίας, ένσταση απαραδέκτου.
- 15 Με επιστολή της 30ής Απριλίου 1999, ο Διαμεσολαβητής ενημέρωσε την προσφεύγουσα για το αποτέλεσμα της έρευνας που διεξήγαγε κατόπιν της καταγγελίας. Με χωριστό δικόγραφο, που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 18 Ιουνίου 1999, ο Διαμεσολαβητής ζήτησε από το Πρωτοδικείο να αποφανθεί, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 113 του Κανονισμού Διαδικασίας, ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως.
- 16 Η προσφεύγουσα κατέθεσε στις 11 Αυγούστου 1999 τις παρατηρήσεις της επί του αιτήματος αυτού καθώς και επί της ενστάσεως απαραδέκτου που πρότεινε το Κοινοβούλιο.

### **Αιτήματα των διαδίκων**

- 17 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την ένσταση απαραδέκτου·

- να αποφανθεί κατά νόμον επί του αιτήματος καταργήσεως της δίκης·
  
- να αναγνωρίσει ότι ο Διαμεσολαβητής και, στο μέτρο που επιβάλλεται, το Κοινοβούλιο παρέλειψαν παρανόμως να διαπιστώσουν μια περίπτωση κακής διοικήσεως στο πλαίσιο της δράσεως της Επιτροπής·
  
- να αποφανθεί κατά νόμον ως προς τα δικαστικά έξοδα.

18 Το Κοινοβούλιο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή ως προδήλως απαράδεκτη·
  
- να αποφανθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με τον Κανονισμό Διαδικασίας.

19 Ο Διαμεσολαβητής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να αποφανθεί ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως·
  
- να αποφανθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα κατά δικαία κρίση.



## Επί της ενστάσεως απαραδέκτου

### *Επιχειρηματολογία των διαδίκων*

- 20 Το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι η υπό κρίση προσφυγή είναι προδήλως απαραδέκτη.
- 21 Πρώτον, το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι από τις διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ προκύπτει ότι ο Διαμεσολαβητής δεν αποτελεί κοινοτικό όργανο κατά την έννοια του άρθρου 4 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 7 ΕΚ), αλλά όργανο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το οποίο είναι εξουσιοδοτημένο να παραλαμβάνει, σύμφωνα με το άρθρο 138 Ε της Συνθήκης, τις καταγγελίες των φυσικών ή νομικών προσώπων που κατοικούν ή έχουν την καταστατική τους έδρα εντός της Ενώσεως, σχετικά με περιπτώσεις κακής διοικήσεως στα πλαίσια της δράσεως των κοινοτικών οργάνων.
- 22 Συγκεκριμένα, από το άρθρο 138 Ε της Συνθήκης προκύπτει, κατά το Κοινοβούλιο, ότι ο Διαμεσολαβητής δεν συνδέεται με κανένος είδους σχέση με τα κοινοτικά όργανα. Επιπλέον, κατά το άρθρο 175 της Συνθήκης, προσφυγή κατά παραλείψεως μπορεί να ασκηθεί μόνον κατά του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Συναφώς, το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι και από το άρθρο 1, παράγραφος 3, της αποφάσεως 94/262 προκύπτει ότι ο Διαμεσολαβητής δεν μπορεί να παρεμβεί σε διαδικασία εκκρεμούσα ενώπιον δικαστικής αρχής ούτε να αμφισβητήσει το βάσιμο μιας δικαστικής αποφάσεως.
- 23 Κατά το Κοινοβούλιο, ο Διαμεσολαβητής δεν είναι ούτε και όργανό του, και, μολονότι είναι αληθές ότι το ίδιο τον διορίζει, εντούτοις ασκεί τα καθήκοντά του με

πλήρη ανεξαρτησία. Η έλλειψη συνδέσμου μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Διαμεσολαβητή αποδεικνύεται επιπλέον από το γεγονός ότι το Δικαστήριο έχει τη δυνατότητα να τον παύσει, τη αιτήσει του Κοινοβουλίου, εφόσον δεν πληροί πλέον τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την άσκηση των καθηκόντων του ή έχει υποπέσει σε σοβαρό παράπτωμα.

- 24 Το Κοινοβούλιο υποστηρίζει επίσης ότι, στο μέτρο που οι πράξεις που εκδίδει ο Διαμεσολαβητής δεν αποτελούν πράξεις κατά την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230 ΕΚ), η προσφεύγουσα δεν μπορεί να του προσάψει κανενός είδους παράλειψη έναντί της (διάταξη του Πρωτοδικείου της 21ης Μαΐου 1999, T-169/98 και T-170/98, Schiocchet κατά Επιτροπής, μη δημοσιευθείσα στη Συλλογή).
- 25 Δεύτερον, το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι η προσφυγή, στον βαθμό που το προσδιορίζει ως καθού, «στο μέτρο που επιβάλλεται», δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο β', του Κανονισμού Διαδικασίας. Συγκεκριμένα, τόσο η αρχή της ασφάλειας δικαίου όσο και η αρχή της ορθής απονομής της δικαιοσύνης επιβάλλουν τον προσδιορισμό του καθού κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο.
- 26 Τρίτον, η προσφυγή είναι απαράδεκτη και διότι, αντιθέτως προς όσα προβλέπει το άρθρο 175 της Συνθήκης, η προσφεύγουσα δεν κάλεσε προηγουμένως το Κοινοβούλιο να ενεργήσει. Εν πάση περιπτώσει, το Κοινοβούλιο ήταν προδήλως αναρμόδιο να ενεργήσει και να παρέμβει σε μια διαφορά που αφορούσε την προβαλλόμενη άρνηση της Επιτροπής να επιτρέψει την πρόσβαση στα έγγραφα της. Το γεγονός ότι ο Διαμεσολαβητής υποχρεούται, δυνάμει του άρθρου 3 της αποφάσεως 94/262, να

υποβάλει έκθεση στο Κοινοβούλιο σχετικά με την περίπτωση κακής διοικήσεως που διαπιστώθηκε στο πλαίσιο της δράσεως ενός οργάνου δεν σημαίνει ότι το Κοινοβούλιο μπορεί να παρέμβει στις έρευνες που διεξάγει ο Διαμεσολαβητής. Συγκεκριμένα, η έκθεση αυτή προς το Κοινοβούλιο έχει ενημερωτικό χαρακτήρα, προκειμένου να του παράσχει τη δυνατότητα να ελέγχει τις δραστηριότητες του Διαμεσολαβητή.

- 27 Τέλος, το Κοινοβούλιο επισημαίνει ότι το Πρωτοδικείο μπορεί να αποφανθεί ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως στο μέτρο που ο Διαμεσολαβητής έλαβε θέση επί της καταγγελίας της προσφεύγουσας στις 30 Απριλίου 1999, ήτοι κατόπιν της ασκήσεως της προσφυγής.
- 28 Ο Διαμεσολαβητής υποστηρίζει ότι η επιστολή της 30ής Απριλίου 1999, που απέστειλε στην προσφεύγουσα ενημερώνοντάς την σχετικά με το αποτέλεσμα της έρευνάς του, έθεσε τέλος στην παράβαση που προβάλλει η προσφεύγουσα. Κατά συνέπεια, και ανεξαρτήτως του ότι οι πράξεις του δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα, παρέλκει η έκδοση αποφάσεως.
- 29 Η προσφεύγουσα, μολονότι αμφισβητεί τη βασιμότητα της ενστάσεως απαραδέκτου που προτείνει το Κοινοβούλιο, επαφίεται στην κρίση του Πρωτοδικείου όσον αφορά το αίτημα των καθών περί καταργήσεως της δίκης.
- 30 Ειδικότερα, όσον αφορά τη νομική φύση του Διαμεσολαβητή, η προσφεύγουσα αμφισβητεί την ορθότητα του ισχυρισμού ότι αυτός δεν μπορεί να χαρακτηριστεί «όργανο» του Κοινοβουλίου.

- 31 Η προσφεύγουσα επισημαίνει συναφώς ότι το καθεστώς του Διαμεσολαβητή περιγράφεται στο πέμπτο μέρος, τίτλος I, κεφάλαιο 1, της Συνθήκης, που περιέχει τις διατάξεις περί των οργάνων, και, ειδικότερα, στο τμήμα 1 που αφορά το Κοινοβούλιο.
- 32 Προβάλλει επίσης το γεγονός ότι το Κοινοβούλιο διορίζει τον Διαμεσολαβητή για τη διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου και ότι έχει την εξουσία να προσδιορίζει το καθεστώς και τους γενικούς όρους της ασκήσεως των καθηκόντων του και να ζητεί την παύση του από το Δικαστήριο. Η προσφεύγουσα εξηγεί ότι ο Διαμεσολαβητής, έδρα του οποίου είναι η έδρα του Κοινοβουλίου, υποχρεούται να υποβάλει ετησίως στο Κοινοβούλιο έκθεση και, σε ιδιαίτερες περιπτώσεις κακής διοικήσεως στο πλαίσιο της δράσεως ενός οργάνου, ειδική έκθεση. Τέλος, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι ο προϋπολογισμός του Διαμεσολαβητή προσαρτάται σε παράρτημα στο τμήμα 1 (Κοινοβούλιο) του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (βλ. άρθρα 12, 13 και 16 της αποφάσεως 94/262).
- 33 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, ακόμη και από λειτουργική άποψη, η δράση του Διαμεσολαβητή συντονίζεται με τη δράση του Κοινοβουλίου και τη συμπληρώνει (περιπτώσεις συνεργασίας με την επιτροπή αιτήσεων του Κοινοβουλίου). Επιπλέον, το Κοινοβούλιο ασκεί καθοδηγητική εξουσία επί του Διαμεσολαβητή κατά την εξέταση της ετήσιας εκθέσεώς του.
- 34 Συνεπώς, στο μέτρο που ο Διαμεσολαβητής αποτελεί όργανο του Κοινοβουλίου, η προσφυγή αφορά στην πραγματικότητα την παράλειψη αυτού του τελευταίου και επομένως είναι σύμφωνη με τις προϋποθέσεις του παραδεκτού του άρθρου 175 της Συνθήκης.
- 35 Κατά την προσφεύγουσα, και αν ακόμη υποθεθεί ότι ο Διαμεσολαβητής δεν αποτελεί όργανο του Κοινοβουλίου, εντούτοις, στο πλαίσιο μιας εξελικτικής ερμηνείας των

συναφών διατάξεων, θα έπρεπε να κριθεί παραδεκτή η προσφυγή κατά παραλείψεως που στρέφεται κατά του Διαμεσολαβητή, προκειμένου να μη χάσει παντελώς το νόημά του ο εξωδικαστικός του ρόλος (απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Απριλίου 1986, 294/83, Les Verts κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1986, σ. 1357).

36 Συναφώς, η προσφεύγουσα παραπέμπει στο άρθρο 138 Ε της Συνθήκης καθώς και στην απόφαση 94/262, απ' όπου προκύπτει ότι ο Διαμεσολαβητής έχει πράγματι το καθήκον και όχι την ευχέρεια να προβαίνει σε ενέργειες προς επίλυση των περιπτώσεων κακής διοικήσεως. Επιπλέον, από την απόφαση 94/90 προκύπτει ότι η απόφαση της Επιτροπής με την οποία απορρίπτεται μια αίτηση περί προσβάσεως στα έγγραφα της πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη και να υποδεικνύει στον ενδιαφερόμενο «τα ένδικα μέσα, ήτοι την προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου και την παρέμβαση [καταγγελία ενώπιον] του Διαμεσολαβητή [υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 173 και 138 Ε της Συνθήκης ΕΟΚ αντιστοίχως]». Επομένως, αν ο Διαμεσολαβητής δεν είχε την υποχρέωση να προβεί σε ορισμένες ενέργειες μετά την υποβολή της καταγγελίας σχετικά με την άρνηση της Επιτροπής να επιτρέψει την πρόσβαση στα έγγραφα της, ο ρόλος του δεν θα είχε νόημα.

37 Ως προς το ζήτημα αν οι πράξεις του Διαμεσολαβητή παράγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι πράξεις αυτές δεν μπορούν να εξομοιωθούν με απλές «γνώμες» ή «συστάσεις». Συγκεκριμένα, σκοπός της παρεμβάσεως του Διαμεσολαβητή είναι η διασφάλιση ενός είδους «εξωδικαστικής δικαιοσύνης» σαφώς διακρινόμενης από τις παραδοσιακές «μη δεσμευτικές» παρεμβάσεις των κοινοτικών οργάνων. Έτσι, στην περίπτωση της προσβάσεως σε έγγραφα (βλ. ανωτέρω σκέψη 36), η καταγγελία που υποβάλλεται ενώπιον του Διαμεσολαβητή έχει τον χαρακτήρα «διοικητικής προσφυγής» σκοπός της οποίας είναι η επίλυση των διαφορών μεταξύ του πολίτη και του οικείου οργάνου. Συναφώς, η προσφεύγουσα επικαλείται την από 30 Απριλίου 1999 επιστολή του Διαμεσολαβητή, στην οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το κριτικό σχόλιο που διατυπώθηκε ως προς την Επιτροπή συνελπάγεται ότι αυτή θα πρέπει να επανεξετάσει την επαναληπτική αίτηση της προσφεύγουσας και να της επιτρέψει την πρόσβαση στα αιτηθέντα έγγραφα, εκτός και αν έχει εφαρμογή κάποια από τις εξαιρέσεις που απαριθμεί το άρθρο 94/90.

38 Κατά την προσφεύγουσα, έστω και αν υποθεθεί ότι οι πράξεις που εκδίδει ο Διαμεσολαβητής δεν έχουν δεσμευτική ισχύ, από τη νομολογία προκύπτει ότι η προ-

σφυγή κατά παραλείψεως είναι δυνατό να αφορά επίσης την παράλειψη του οικείου οργάνου να εκδώσει τις πράξεις αυτές, εφόσον αυτές αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση για την έκδοση άλλων δεσμευτικών πράξεων (απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1971, 8/71, Deutscher Komponistenverband κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 893, σε συνοπτική μετάφραση). Συνεπώς, στο μέτρο που η Επιτροπή, όπως εν προκειμένω, κατόπιν αποφάσεως του Διαμεσολαβητή με την οποία διαπιστώνεται μια περίπτωση κακής διοικήσεως, υποχρεούται να επανεξετάσει αίτηση περί προσβάσεως στα έγγραφά της, η παράλειψη του Διαμεσολαβητή να λάβει την «απόφαση» αυτή συνιστά παράλειψη κατά την έννοια του άρθρου 175 της Συνθήκης, δεδομένου ότι η απόφαση αυτή αποτελεί μια αναγκαία προϋπόθεση κατά την έννοια της προαναφερθείσας νομολογίας.

- 39 Εν πάση περιπτώσει, το να αποκλειστεί η δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής κατά παραλείψεως στρεφόμενης κατά του Διαμεσολαβητή αποτελεί, κατά την προσφεύγουσα, αρνησιδικία.
- 40 Τέλος, όσον αφορά τον ισχυρισμό του Κοινοβουλίου ότι δεν κλήθηκε να ενεργήσει, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι ο ισχυρισμός αυτός στερείται βάσεως, δεδομένου ότι ο Διαμεσολαβητής πρέπει να θεωρείται, για τους προαναφερθέντες λόγους, όργανο του Κοινοβουλίου.

### *Εκτίμηση του Πρωτοδικείου*

- 41 Πρέπει να τονιστεί ευθύς εξ αρχής ότι, εφόσον, στο πλαίσιο προσφυγής κατά παραλείψεως, η πράξη, η παράλειψη της οποίας αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς, εκδόθηκε μετά την άσκηση προσφυγής, αλλά πριν από την έκδοση αποφάσεως, η προσφυγή καθίσταται άνευ αντικεμένου, οπότε παρέλκει πλέον η έκδοση αποφάσεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1997, Τ-212/95, Oficemen κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1161). Εντούτοις, στην παρούσα περίπτωση προκειμένου το Πρωτοδικείο να μπορέσει να καταργήσει τη δίκη και να αποφασίσει επί των δικαστικών εξόδων, απαιτείται, προηγουμένως, να συντρέχουν οι προϋποθέσεις του παραδεκτού της προσφυγής που στηρίζεται στο άρθρο 175 της

Συνθήκης. Ως εκ τούτου, πρέπει να εξεταστεί η ένσταση απαραδέκτου του Κοινοβουλίου.

- 42 Δυνάμει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, αν ένας διάδικος υποβάλλει σχετική αίτηση, το Πρωτοδικείο μπορεί να κρίνει επί του απαραδέκτου χωρίς να εισέλθει στην ουσία. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, η διαδικασία επί της αιτήσεως αυτής συνεχίζεται προφορικά, εκτός αν το Πρωτοδικείο αποφασίσει άλλως. Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι έχει επαρκώς διαφωτιστεί από τα έγγραφα της δικογραφίας ώστε να αποφασίσει επί της αιτήσεως χωρίς να μεσολαβήσει η προφορική διαδικασία.
- 43 Κατά το άρθρο 175, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης, «[κ]άθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, υπό τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων, δύναται να προσφύγει στο [Πρωτοδικείο] κατά οργάνου της Κοινότητας το οποίο παρέλειψε να του απευθύνει πράξη εκτός συστάσεως ή γνώμης».
- 44 Κατά το άρθρο 4 της Συνθήκης, η πραγματοποίηση του έργου που έχει ανατεθεί στην Κοινότητα εξασφαλίζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή, το Δικαστήριο και το Ελεγκτικό Συνέδριο. Κάθε όργανο ενεργεί εντός των ορίων των εξουσιών που του παρέχονται από τη Συνθήκη ΕΚ. Επιπλέον, με τη Συνθήκη αυτή ιδρύεται μια Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα [άρθρο 4 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 8 ΕΚ)] καθώς και μια Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων [άρθρο 4 Β της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 9 ΕΚ)], οι οποίες επίσης δρουν μέσα στα όρια των εξουσιών που τους ανατίθενται από τη Συνθήκη και τα προσαρτημένα σε αυτήν οργανισμούς.
- 45 Τέλος, κατά το άρθρο 11, παράγραφος 4, της αποφάσεως 94/262, «για όλα τα θέματα που αφορούν το προσωπικό του, ο Διαμεσολαβητής εξομοιώνεται με τα θεσμικά όργανα κατά την έννοια του άρθρου 1 του καθεστώτος υπηρεσιακής καταστάσεως [Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως] των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων».

- 46 Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι ο Διαμεσολαβητής δεν αποτελεί κοινοτικό όργανο κατά την έννοια του άρθρου 175 της Συνθήκης και επομένως η προσφυγή, στο μέτρο που βάλλει κατά της παραλείψεως του Διαμεσολαβητή, πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη.
- 47 Όσον αφορά το ζήτημα αν η προσφυγή είναι παραδεκτή τουλάχιστον στο μέτρο που στρέφεται κατά του Κοινοβουλίου, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, έστω και αν υποθεθεί ότι, για τους σκοπούς της υπό κρίση προσφυγής, ο Διαμεσολαβητής πρέπει πράγματι να θεωρηθεί όργανο του Κοινοβουλίου, εντούτοις η προσφυγή κατά παραλείψεως που ασκεί φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν είναι παραδεκτή παρά μόνον αν το οικείο όργανο παρέλειψε να τους απευθύνει πράξη εκτός συστάσεως ή γνώμης ή να εκδώσει πράξη που θα τα αφορούσε άμεσα και ατομικά (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1996, C-68/95, T. Port, Συλλογή 1996, σ. I-6065, σ. 59).
- 48 Από την εξέταση του άρθρου 138 Ε της Συνθήκης, της αποφάσεως 94/262 καθώς και των εκτελεστικών της διατάξεων προκύπτει ότι ο Διαμεσολαβητής, οσάκις διαπιστώνει περίπτωση κακής διοικήσεως στο πλαίσιο της δράσεως ενός οργάνου, υποχρεούται να διαβιβάσει στο Κοινοβούλιο έκθεση στην οποία δύναται, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να υποβάλει σχετικές συστάσεις. Ο καταγγέλλων ενημερώνεται απλώς, «με φροντίδα του Διαμεσολαβητή», για το αποτέλεσμα των ερευνών και για τη γνώμη του ενδιαφερόμενου οργάνου (βλ. άρθρο 138 Ε, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης και άρθρο 3, παράγραφος 7, της αποφάσεως 94/262).
- 49 Συνεπώς, η προσφυγή κατά παραλείψεως θα ήταν παραδεκτή μόνον εάν η εν λόγω έκθεση αποτελούσε, έναντι της προσφεύγουσας, προσβλητή πράξη που την αφορούσε άμεσα και ατομικά κατά την έννοια του τετάρτου εδαφίου του άρθρου 173 της Συνθήκης.
- 50 Στο μέτρο όμως που η διαβιβαζόμενη στο Κοινοβούλιο έκθεση περιορίζεται απλώς στη διαπίστωση μιας περιπτώσεως κακής διοικήσεως στο πλαίσιο της δράσεως ενός οργάνου και, ενδεχομένως, στη διατύπωση συστάσεων, δεν παράγει, εξ ορισμού, έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων, κατά την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης,



ούτε δεσμεύει το Κοινοβούλιο το οποίο είναι ελεύθερο να αποφασίσει, στο πλαίσιο της ασκήσεως των εξουσιών που του παρέχονται από τη Συνθήκη, για τη συνέχεια που θα πρέπει να δοθεί. Το ίδιο ισχύει, κατά μείζονα λόγο, για την ετήσια έκθεση που ο Διαμεσολαβητής πρέπει επίσης να υποβάλει στο Κοινοβούλιο στο τέλος κάθε ετησίας συνόδου σχετικά με το σύνολο των αποτελεσμάτων των ερευνών του (βλ. άρθρο 138 Ε, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης και άρθρο 3, παράγραφος 8, της αποφάσεως 94/262).

51 Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη η προσφυγή που άσκησε η προσφεύγουσα, στο μέτρο που η μόνη πράξη που θα μπορούσε να ικανοποιήσει το αίτημά της θα ήταν, σύμφωνα με το άρθρο 138 Ε της Συνθήκης, η σύνταξη προς ενημέρωση του Κοινοβουλίου εκθέσεως που διαπιστώνει μια περίπτωση κακής διοικήσεως στο πλαίσιο της δράσεως της Επιτροπής, η δε έκθεση αυτή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ούτε λόγω της μορφής της ούτε λόγω της φύσεως της ως πράξη υποκείμενη σε προσφυγή ακυρώσεως (διατάξεις του Πρωτοδικείου της 26ης Νοεμβρίου 1996, T-167/95, Kuchlenz-Winter κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1996, σ. II-1607, σκέψεις 20 και 21, και της 3ης Ιουλίου 1997, T-201/96, Smanor και Ségaud κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1081, σκέψη 25).

52 Το συμπέρασμα αυτό δεν ανατρέπεται από το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι από τον κώδικα συμπεριφοράς σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής και του Συμβουλίου, που προσαρτάται στην απόφαση 94/90, προκύπτει ότι η λήψη θέσεως από τον Διαμεσολαβητή αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση προκειμένου η Επιτροπή να επανεξετάσει την απόφασή της περί απορρίψεως του αιτήματος περί προσβάσεως στα έγγραφά της. Πράγματι, όπως μόλις διαπιστώθηκε, η έκθεση που ο Διαμεσολαβητής υποχρεούται να διαβιβάσει στο Κοινοβούλιο εφόσον διαπιστώσει μια περίπτωση κακής διοικήσεως στο πλαίσιο της δράσεως του οργάνου, μολοντί δύναται να επηρεάσει ενδεχομένως τη στάση της Επιτροπής ως προς την αίτηση περί προσβάσεως στα έγγραφα που υπέβαλε η προσφεύγουσα, δεν παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα, υπό την έννοια ότι η Επιτροπή θα ήταν υποχρεωμένη να αποδεχθεί τα πορίσματα της εν λόγω εκθέσεως και να συμμορφωθεί με τις ενδεχόμενες συστάσεις της. Εξάλλου, ουδεμία διάταξη της ισχύουσας της κανονιστικής ρυθμίσεως δεν επιβάλλει την υποχρέωση αυτή στην Επιτροπή.

53 Τέλος, το γεγονός ότι ο κώδικας συμπεριφοράς σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής, που προσαρτάται στην απόφαση 94/90, χαρακτηρίζει

ως «[επιτρεπτά] ένδικα μέσα» τόσο την προσφυγή ακυρώσεως όσο και την καταγγελία στον Διαμεσολαβητή δεν είναι δυνατόν, ελλείψει ρητής διατάξεως στη Συνθήκη, να έχει ως αποτέλεσμα την τροποποίηση του καθεστώτος του Διαμεσολαβητή, όπως αυτό περιγράφεται στο άρθρο 138 Ε της Συνθήκης, και την εξομοίωση των αποτελεσμάτων που έχει η υποβολή καταγγελίας ενώπιον του Διαμεσολαβητή με τα αποτελέσματα που έχει η άσκηση προσφυγής ακυρώσεως. Πράγματι, μολονότι το άρθρο 176 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 233 ΕΚ) προβλέπει ότι το όργανο του οποίου η πράξη εκηρύχθη άκυρη ή του οποίου η παράλειψη εκηρύχθη αντίθετη προς την παρούσα Συνθήκη οφείλει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου, το άρθρο 138 Ε της Συνθήκης προβλέπει μόνον ότι ο Διαμεσολαβητής, εάν διαπιστώσει περίπτωση κακής διοικήσεως στο πλαίσιο της δράσεως ενός οργάνου, υποβάλλει σχετική έκθεση στο Κοινοβούλιο.

- 54 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η αδυναμία ασκήσεως προσφυγής κατά παραλείψεως στρεφόμενης κατά του Διαμεσολαβητή ισοδυναμεί με αρνησιδικία στηρίζεται σε εσφαλμένη βάση όσον αφορά τόσο το καθεστώς του Διαμεσολαβητή όσο και την έκταση και τη φύση των αρμοδιοτήτων του, που προβλέπει το άρθρο 138 Ε της Συνθήκης, και πρέπει, ως εκ τούτου, να απορριφθεί.
- 55 Συνεπώς, η προσφυγή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη.

### **Επί των δικαστικών εξόδων**

- 56 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Στην εν προκειμένω υπόθεση το Κοινοβούλιο ζήτησε από το Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού Διαδικασίας. Το αίτημα αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποβλέπον στο να καταδικαστεί η προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα (απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1992, C-255/90 P, *Burban* κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1992, σ. I-2253, σκέψη 26). Επομένως, κάθε διάδικος πρέπει να φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

**ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)**

διατάσσει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη.**
  
- 2) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.**

Λουξεμβούργο, 22 Μαΐου 2000.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

B. Vesterdorf